

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.03.2001, sp. zn. 3 Nd 68/2001, ECLI:CZ:NS:2001:3.ND.68.2001.1

Číslo: 36/2001

Právní věta:

Jiným důvodem pro postoupení věci podle § 295 tr. ř. může být i okolnost, že mladistvý je umístěn ve výchovném ústavu pro mládež mimo obvod příslušného soudu, neboť spolupráce soudu a výchovného zařízení pro mládež je v takovém případě účelná a prospěch mladistvého ji vyžaduje. Pro posouzení, kterému soudu bude věc postoupena, je pak rozhodné sídlo takového výchovného ústavu, a nikoliv místo, kde se nachází pracovní výchovná skupina, do níž je mladistvý přechodně zařazen.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 13.03.2001

Spisová značka: 3 Nd 68/2001

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Řízení proti mladistvým

Předpisy: 141/1961 Sb. § 295

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ve sporu o příslušnost mezi Okresním soudem v Příbrami a Okresním soudem ve Žďáru nad Sázavou rozhodl tak, že soudem příslušným ke konání řízení ve věci je Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou.

Z odůvodnění:

Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Příbrami podal dne 20. 12. 2000 u tamního okresního soudu na obviněnou mladistvou M. Š. obžalobu pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. zák., spočívající po skutkové stránce v tom, že obviněná měla celkem 12 útoky v D. odcizit finanční hotovost a různé věci v celkové výši 28 530 Kč. U Okresního soudu v Příbrami byla věc vedena pod sp. zn. 2 T 252/2000.

Usnesením ze dne 28. 12. 2000 sp. zn. 2 T 252/2000 rozhodl Okresní soud v Příbrami samosoudcem tak, že podle § 295 tr. ř. postoupil trestní věc obviněné mladistvé M. S. Okresnímu soudu ve Žďáru nad Sázavou, tedy soudu, u něhož je ve smyslu shora citovaného ustanovení konání trestního řízení

se zřetelem na zájmy mladistvé nejúčelnější.

V odůvodnění usnesení o postoupení věci poukázal Okresní soud v Příbrami zejména na to, že obviněná se od 1. 9. 2000 nachází ve Výchovném ústavu pro mládež ve V. M., okr. Žďár nad Sázavou. S ohledem na skutečnost, kdy lze očekávat úzkou spolupráci okresního soudu v místě sídla ústavu s tímto výchovným ústavem, bylo proto považováno za účelné, aby trestní řízení proti obviněné mladistvé bylo vedeno právě u tohoto soudu.

Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou, kde je předmětná věc nyní vedena pod sp. zn. 3 T 8/2001, vyslovil usnesením ze dne 24. 1. 2001 sp. zn. 3 T 8/2001 podle § 295 tr. ř. per analogiam svou místní nepřislusnost. Své rozhodnutí opřel o zjištění, že obviněná je umístěna v pracovní výchovně skupině v J. nacházející se v okrese Jihlava. Poněvadž tedy obviněná ve skutečnosti nevykonává ústavní výchovu v okrese Žďár nad Sázavou, nejví se podle názoru soudu jako účelné, aby řízení ve věci konal tamní okresní soud, který za daného stavu nebude moci předpokládaným způsobem spolupracovat s výchovným zařízením nacházejícím se v jiném okrese. V uvedených skutečnostech spatřuje Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou důvody své místní nepřislusnosti.

Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou pak samosoudkyní následně předložil věc Nejvyššímu soudu, aby jako soud oběma soudům nejbliže společně nadřízený (§ 24 tr. ř.) ve vzniklém sporu o příslusnost rozhodl.

K věci je nejprve třeba uvést, že podle ustanovení § 16 a § 18 odst. 1 tr. ř. by ke konání trestního řízení ve věci obviněné mladistvé M. Š. byl příslušný Okresní soud v Příbrami, neboť v jeho obvodu byl trestný čin spáchán (místní příslusnost) a řízení v prvním stupni v daném případě koná okresní soud (věcná příslusnost). Ustanovení § 295 tr. ř. představuje výjimku z obecných pravidel o místní příslusnosti, jež se vztahuje výlučně na řízení proti mladistvým (hlava devatenáctá, oddíl první, trestního řádu). Zákonodárce zde stanoví, že vyžadují to prospěch mladistvého, může příslušný soud postoupit věc soudu, v jehož obvodu mladistvý bydlí, nebo soudu, u něhož z jiných důvodů je konání trestního řízení se zřetelem na zájmy mladistvého nejúčelnější.

Poněvadž zájem i prospěch mladistvého je třeba chápat z hlediska péče společnosti o mládež, která se projevuje výchovným působením trestního řízení na mladistvého, za účelem dosažení jeho nápravy a s tím souvisejícího budoucího společenského uplatnění, lze důvody účelnosti jako kritérium pro projednání věci mladistvého jiným soudem spatřovat též ve skutečnosti, že obviněný mladistvý vykonává ústavní výchovu mimo obvod příslušného soudu. Trestní řízení v konkrétní věci i probíhající ústavní výchova sledují v podstatě stejný cíl, jímž je již konstatované výchovné působení na mladistvého. Uvedená okolnost pak zpravidla podmiňuje úzkou spolupráci soudu a příslušného výchovného zařízení. Může být proto důvodem pro postoupení trestní věci mladistvého jinému soudu podle § 295 tr. ř., jak na to ve svém usnesení správně poukazuje Okresní soud v Příbrami.

Konečně ani Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou nezpochybňuje, že v posuzované věci existují důvody, na základě nichž by věc podle § 295 tr. ř. měla být postoupena jinému soudu. Uplatněná námitka zde spočívá v tom, že obviněná mladistvá M. Š. nevykonává ústavní výchovu v okrese Žďár nad Sázavou, ale v okrese Jihlava, neboť je umístěna v pracovní výchovně skupině J., tedy mimo obvod Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou, který se proto považuje za místně nepřislušný.

Ze zprávy založené ve spise vyplývá, že obviněná byla k 1. 9. 2000 přemístěna z Diagnostického ústavu pro mládež, v P. do Výchovného ústavu pro mládež ve V. M. v pracovní výchovně skupině v J. Je tedy zřejmé, že sídlo uvedeného výchovného ústavu se nachází ve V. M. (okrese Žďár nad Sázavou). Uvedená skutečnost je v posuzovaném případě rozhodná pro správné určení příslusnosti soudu podle § 295 tr. ř., neboť předmětný výchovný ústav, a nikoliv pracovní výchovná skupina, bude subjektem, jehož součinnost se soudem by měla směřovat k tomu, aby byl co nejlépe naplňován

účel trestního řízení a zajištění dalšího působení na mladistvou i po jeho skončení. Samotná okolnost, že se mladistvá obviněná nachází v pracovní výchovné skupině umístěné v sousedícím okrese, je proto z hledisek ustanovení § 295 tr. ř. pro stanovení příslušnosti soudu irelevantní.

Danou otázku lze závěrem stručně shrnout tak, že jiným důvodem pro postoupení věci podle § 295 tr. ř. může být i okolnost, že mladistvý je umístěn ve výchovném ústavu pro mládež mimo obvod příslušného soudu, neboť spolupráce soudu a výchovného zařízení pro mládež je v takovém případě účelná a prospěch mladistvého ji vyžaduje. Pro posouzení, kterému jinému soudu bude věc postoupena, je pak rozhodné sídlo takového výchovného ústavu a nikoliv místo, kde se nachází pracovní výchovná skupina, do níž je mladistvý zařazen.

Z výše uvedených důvodů považuje Nejvyšší soud usnesení Okresního soudu v Příbrami ze dne 28. 12. 2000 sp. zn. 2 T 252/2000, jímž byla trestní věc obviněné mladistvé M. Š. podle § 259 tr. ř. postoupena Okresnímu soudu ve Žďáru nad Sázavou, za správné. Proto ve sporu o příslušnost mezi oběma soudy rozhodl podle § 24 tr. ř. způsobena, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.